

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΔΟΣΤΟΓΕΒΣΚΥ ΜΕ ΜΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ

Ο γάμος του μεγάλου μυθιστοριογράφου. Τα βράχιά του από τη γυναίκα του. Η γνωριμία του με την αναρχική φοιτήτρια. Το τρομερό δίλημμα. Η άπιστία της φοιτήτριας. Ο Δοστογιέβσκυ στο Παρίσι. Ταξίδι στην Εύρωπη. Άλλεπάλληλες άπιστιες. Ο θάνατος της Μαρίας Δημητρίεβνας. Το «Έγκλημα και η τιμωρία». Η έξεγgers των Ρώσων φοιτητών.

Όταν ο Δοστογιέβσκυ, ο μεγάλος Ρώσος μυθιστοριογράφος, απέλυθη κατόπιν χάριτος του Τσάρου από τα κάτεργα της Σιβηρίας—στά οποία πέρασε τέσσερα δόλοκληρα χρόνια έπειδή έλαβε μέρος σε μία αναρχική συνωμοσία—πήγε κ' έγκατεστάθηκε στο Σεμιπαλατίνσκ. Έκει γνωρίστηκε με τη χήρα κάποιου άξιωματικού, τη Μαρία Δημητρίεβνα, την οποία άγάπησε άμέσως με τόσο πάθος, όστα ύστερ' από λίγον καιρό, την παντρεύτηκε. Μά ο γάμος του αυτός στάθηκε πολύ άτυχος, έπειδή η γυναίκα αυτή, που ήταν κακοή και διεστραμμένου χαρακτήρος έφησε κυριολεκτικώς το ψάρι στα χείλη του μεγάλου μυθιστοριογράφου. Και σαν να μην έφταναν τα νεύρα και οι γράνιτες της ηγανη και άρρωστη—τό τελευταίο στάδιο της φθίσεως!—Όστόσο ο Δοστογιέβσκυ πού την άγαπούσε με την καρδιά του, ύπόμεινε καρτερικά τούς θημούς της και της συγχωρούσε όλες τις παρεξήσεις της, κ' αυτήν άκόμα την άπιστία της, γιατί η Μαρία Δημητρίεβνα άπαύτως τον έδεσθε σύζυγό της μ' ένα νεαρό δημόσιο υπάλληλο, έν γνώσει του άνδρος της!...

Όλίγον καιρό ύστερ' από τό γάμο τους, τό ζεύγος πήγε στην Πετρούπολη. Τό κλίμα της πρωτεύουσής σέν ώφέλησε καθόλου τη Μαρία Δημητρίεβνα, η οποία άρχισε να γίνεται πιο δύστρομη και δύστροχη από τόν καιρό μάλιστα πού τη βροθήνε ο φίλος της, ο νεαρός δημόσιος υπάλληλος, και την παράτησε. Τότε ο Δοστογιέβσκυ ύπόμεινε περισσότερο από τη γυναίκα του πόν έβριζε από τό πρσί ός τό βράδυ έπειδή την κατάστρεψε, την πήρε στο λαμπρό του, κλπ... Έπόμεινο λοιπόν ητανε να λαχταράη ο Δοστογιέβσκυ να βρή κάποιον άλλο τον άγάπη και τη στοργή, πού έν την έβρισκε σπίτι του. Και η εύκαιρία δέν άργησε να παρουσιασθή.

Την έποχή έκεινή ο Δοστογιέβσκυ είχε δημοσιεύσει τις «Αναμνήσεις από τό σπίτι τών Πεθαμένων» και τούς Ταπεινωμένους και Καταφρονεμένους. Τά δυό αυτά μυθιστορήματα άρσαν ιδιαιτέρως στους φοιτητάς. Κ' ένα πρσί, ο Φεοντόρ έλάμβανε από μία φοιτήτρια, την Παυλίνα Ν..., μία έρωτική έπιστολή. Στο γράμμα αυτό, η αναρχική φοιτήτρια του έλεγε πώς τόν άγαπούσε, πώς τόν λάτρειψε, πώς τόν θεωρούσε θεό της και πώς θά τό-θεωρούσε μεγάλη εύτυχία της άν θά μπορούσε να περάση τό υπόλοιπο της ζωής της μαζί του. Ο Δοστογιέβσκυ συγκαίνθη και κολακώθηκε, όπως ήταν έκόμεινο, από τό ένθουσιαστές αυτό γράμμα. Ζήτησε να γνωρίση προσωπικάς την θανμάστριά του και όταν είδωθήκανε, την άγάπησε κ' αυτός!

Τότε όμως ο Δοστογιέβσκυ βροθήνε μπρός σ' ένα τρομερό δίλημμα. Δέν ήξερε τί να κάνει: να παρατήρη τη γυναίκα του, τη Μαρία Δημητρίεβνα, την η οποία δέν αισθανότανε πια άπάρ μονάχα οίκτο: Αυτό ήταν αδύνατο—και άπάνθρωπο. Αφ' έτέρου όμως, ήθελε να χαρή τη ζωή με την Παυλίνα. Έκανε λοιπόν τόν έξης συνδυασμό: άπερίσπασε να πάρη την Παυλίνα και να φύγουνε μαζί για τό Παρίσι, περιμένοντας να πεθάνη η Μαρία Δημητρίεβνα—οι γιατροί της έλεγαν δώσει πράγματα, μονάχα λίγον μινών άκόμα ζωή—για να γυρίσουνε στην Πετρούπολη και να παντρευτούν.

Την τελευταία όμως στιγμή, ένν' ο Δοστογιέβσκυ και η Παυλίνα τά είχαν έτοιμάσει όλα για τό ταξίδι τους, έκεινος άναγκάστηκε να μείνη στην Πετρούπολη για να κανονισή μερικές ύποθέσεις της «Ελοχής», μιας έπιθεωρήσεως πού έβγαζε τόν μαζύ με τόν άδελφό του. Η Παυλίνα έφυγε πούνη για τό Παρίσι, άφου συμφώνησαν πώς ύστερ' από λίγες μέρες θά πηγάνε και ο φίλος της να την έβρισκε εκεί...

Μά ύστερα από δύο εβδομάδες, ο Δοστογιέβσκυ έλάμβανε ένα γράμμα από την Παυλίνα στο όποιο η άροσιωμένη θανμάστριά του του έλεγε πώς ήταν τραλλά έρωτευμένη μ' ένα Γάλλο πού είχε γνωρίσει στο Παρίσι και πώς ητανε περικτώ να πηη ο Φεοντόρ να τη βρή στην πρωτεύουσα της Γαλλίας, γιατί τόν είχε βγάλει από την καρδιά της!...

Μόλις ο Δοστογιέβσκυ διάβασε αυτό τό γράμμα, ξεκίνησε άμέσως, σαν τραλλός, για τό Παρίσι, για να ζητήσει έξηνήσεις από τη φίλη του. πού την άγαπούσε πράγματι με την καρδιά του. Η Παυλίνα του έκανε πολύ ψυχρή ύποδοχη και του τό είδηλωσε όδθα κοφτά πώς δέν έννοούσε με κανένα τρόπο ούτε να γυρίση στη Ρωσία ούτε και να πηη με τό Δοστογιέβσκυ, έπειδή ητανε ξετραλαμένη με τό Γάλλο φίλο της. Ο Δοστογιέβσκυ, βλέποντας τότε πώς η άκοφσας της άνοχητής φίλης του ήταν άπεσμάτρητος, έσκυψε καρτερικά τό κεφάλι, μπρός στο καινούργιο ράπισμα πού του έδεικε η μοίρα, κ' έφυγε για τό Λονδίνο, όπου και νηνοήστηκε με τόν περιφημο φιλόσοφο και άναρχικό Μαξιμιλιανό Χέρτζεν. Ύστερα πηγε στη Γενεύη, συναντήθηκε με τό φίλο του ποιητή Νικόλαο

Στράζοβ, με τόν όποιο έκανε ένα ταξίδι ως την Ίταλία. Κατόπιν, γύρισε στην Ρωσία.

Ύστερα όμως από λίγους μήνες, ο Δοστογιέβσκυ έπερνε και άλλο γράμμα από την Παυλίνα, στο όποιο η τέως φίλη του του παρεπονείτο, την φορά αυτή, για τις έρωτικές άτυχίες της. Ο γάλλος φίλος της την άπαύτσα κατά τρόπον αίσχρον. Όστόσο, έκεινή δέν είχε τη δύναμη να τόν έγκαταλείψη, έπειδή τόν άγαπούσε—και παρακαλούσε τό Φένια της να πηη στο Παρίσι, να τη βρή και να της δώση λίγο κοριάγιο. Ο Φένια όμως δέν τ' άποφάνισε να κάνει τό μακρινό αυτό ταξίδι. Μά όταν η Παυλίνα, σ' ένα άλλο γράμμα της, τόν άπειλήσε πώς άν δέν πηη να τη βρή στο Παρίσι, έκεινή θά σκοτώθη, ο Δοστογιέβσκυ—ο όποιος κάθε άλλο ητανε παρά κούτσ—πήρε στα σοβρά ο δυστυχής δέν άστία φοβέρτα της, αναρχικής φοιτήτριας και άπερίσπασε να άφήρη τη γυναίκα του—την έτοιμώτατη σχεδόν Μαρία Δημητρίεβνα—στις φροντίδες τού άδελφού του, και να πηη στο Παρίσι. Άμα έφτανε εκεί, προσάσθησε να καταφέρη την Παυλίνα να λοικμωθή, μά κείνη θερμάμει κ' εύέξαπη Ρωσίδα, δέν έννοούσε με κανένα τρόπο να ύποταχθή στους νόμους της φρονιμίας. Ένα πρσί μάλιστα, η ώρα έπί, πήγε και βροθήκε τό Δοστογιέβσκυ στο δημόσιο του και κραδαίνοντας πάνω από τό κεφάλι του ένα τραπέζιο χαράκινο μαχαίρι, τόν έδήλωσε πώς αισθανότανε μεγάλη έπιθυμία να καρρώη τό «σουλαδάκι» αυτό στα στήθη του γάλλου φίλου της, πού τη; έκανε άπιστιες.

Ο Δοστογιέβσκυ άρχισε να φοβείται με τό σπσί του τό λιπολαμέμιο από και έννοσταχο θηλικό. Όστόσο, άφου έξηνήλωσε όλους τούς θησασμούς της ρητορικής ευχλιμίας του, την έπεισε να τόν άκολουθήση στη Γερμανία. Έφυγαν πρσίματι από τη Γαλλία, πηγάνε στη Γερμανία, έπισκέφθησαν τούς δίδχας τού Ρήνου και ύστερα έγκατεστάθησαν στο Βερολίνο. Έκει ο Δοστογιέβσκυ άρχισε να παιζή άγχιος, στή ρουλέττα, χάνοντας ως έπί τό πλείστον. Από τη Γερμανία πηγανε στην Ίταλία, στη Νεάπολη και στη Ρώμη.

Έννοείται τώρα ότι καθ' όλο τό διάστημα του ταξιδιού τους, η Παυλίνα δέν είχε πάλιν ούτε στιγμή μ' πλεϊστήμη μ' όλους τούς άντρες πού συναντούσε μπροστά της. Ο δυστυχής ο Δοστογιέβσκυ έπερνε νάχη διαρκώς τό νου του στη φίλη του, για να μη τού τό σκάση με κανένα άγνωστο...

Στην Ίταλία, χωρίστηκαν. Η Παυλίνα έγκατέπηε στο Παρίσι, και ο Δοστογιέβσκυ γύρισε και πάλι στην Πετρούπολη, διατηρόντας νοση άκόμα στην άνάμνηση του την εικόνα τόν έντιμωμένον σιγμών πού πέρασε κοντά στην Παυλίνα. Η Παυλίνα στάθηκε η πρώτη και τελευταία γυναίκα πού άγάπησε ο Δοστογιέβσκυ με βίαιο και άγριο πάθος...

Όταν ο μεγάλος μυθιστοριογράφος γύρισε στη Πετρούπολη, βροθήκε τη γυναίκα του να ψυχομαχάη. Ο καλόκοπος και άγαθός Φεοντόρ λημονόσε τι κακό τού είχε κάνει ός τότε η διεστραμμένη Μαρία Δημητρίεβνα, την περιποιήθηκε όσο καλύτερα μπορούσε, και παραστάθηκε στις τελευταίες της σιγμές, σαν πιστός και άροσιωμένος σύζυγος. Η έπιθανάτος άγωνία της Μαρίας Δημητρίεβνας βάσιωσε τέσσερες δόλοκληρους μήνες, κατά τό διάστημα τών όποιων ο Δοστογιέβσκυ δέν έλειψε ούτε στιγμή από τό προσκεφάλι της, ξεχνώντας πώς η γυναίκα αύτη τόν είχε κατατάξει άλλοτε στη συννοστασία τών αιώνιων ουτών.

Τέλος, η Μαρία Δημητρίεβνα πέθανε.

Η πρώτη σκέπη τού Φεοντόρ ητανε τότε να γράψη της Παυλίνας στο Παρίσι και να της πηη να πηη να τόν βρή στην Πετρούπολη, για να παντρευθούνε. όμως τη; είχε ύποσχεθεί άλλο: ο. Πριν όμως προλάβει να θέση σ' έφαρμογή τη σκέπη του, λαμβάνει ένα γράμμα από την Παυλίνα, στο όποιο η άδιόρθοτη φίλη του του γνωστοποιούσε τό χαριόμοιο γεγονός πώς ητανε τραλλά έρωτευμένη μ' έναν... Ίσπανό ταυρομάχο!...

Ο ταλαίπωρος ο Δοστογιέβσκυ έσκυψε και πάλι κορσέρτα τό κεφάλι—ήτανε μαθημένος να δέχεται με ύποταχη τα χυπήματα της Μοίρας—και οίχτηκε τότε στη δουλειά, για να ξεχάση.

Στό μεταξύ, τό συγγρακικό του τάλαντο είχε μιστώσει, μες στον πόνο και στην άγωνία. Από την έποχή έκεινή ο Δοστογιέβσκυ άρχισε να παράγη τ' άθάνατα μυθιστορημάτά του, πού τόν κεντάεζαν μεταξυ τών μεγαλυτέρων λογοτεχνικών προσωπικώτων πού έβγαλαν οι αιώνες. Πρσίμο μυθιστορήμα της σειράς αττής ητανε τό γνωστό πώς «Έγκλημα και Τιμωρία», η μεγαλειώδης αθή ιστορία της ζωής του Ρασκολνίκωφ. Το έργο αυτό έκανε πάταγο στη Ρωσία. Αηλοδή, όλοι οι κριτικοί έπαιεθήσαν κατά τό Δοστογιέβσκυ και τόν κατηγόρησαν ός άπιστόρροκο, ός συκοφάντη του

Φεοντόρ Δοστογιέβσκυ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΓΓΑ

Τὸ ἀνάστημα τῶν διαφόρων λαῶν

Τὸ ἀνθρωπομετρικὸν τμήμα τῆς «Βρετανικῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας» ἔλαβε τελευταία μὴ μεγάλη στατιστικὴ ἔρευνα σχετικῶς μὲ τὸ ἀνάστημα τῶν διαφόρων λαῶν.

Πρῶτοι λοιπὸν στὸ ἕνος τοῦ ἀναστήματος ἔρχονται οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Νορβηγοὶ ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀναστήματος τῶν εἶνε, 1 μέτρο καὶ 70 εκατοστά. Ἐπειτα ἔρχονται οἱ Δανοί, οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ οἱ Οὐγγροὶ μὲ μέσον ὄρον ἀναστήματος 1.67, οἱ Ἐλβετοί, οἱ Ρῶσοι καὶ οἱ Βέλγοι μὲ 1.66 1/2, οἱ Γερμανοὶ μὲ 1.66, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἴταλοὶ, οἱ Ἰσπανοὶ καὶ οἱ Ἕλληνας μὲ 1.65

Ἐπίσης τὸ Ἀνθρωπομετρικὸν τμήμα τῆς Βρετανικῆς Ἑταιρείας ἐμελέτησε καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ἀναστήματος κατὰ κοινωνικὰς τάξεις καὶ διεπίστωσε διὰ τὴν Ἀγγλίαν οἱ ἐργάται ἔχουν ἀνάστημα πολὺ ψηλότερον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τῆς μέσης κοινωνικῆς τάξεως. Ἀντιθέτως ἐν τῇ Γαλλίᾳ οἱ ἀνθρώποι τῶν εὐπόρων τάξεων ἔχουν ἀνάστημα ψηλότερον κατὰ 2 - 3 ἑκατοστά ἀπὸ τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῶν κατωτέρων κοινωνικῶν τάξεων.

Παραξενιές μουσικῶν

Ἐγράψαμε καὶ σὲ προηγούμενα φύλλα, γὰρ τὶς διαφορὰς ἰδιοτροπίας τῶν διασημοτέρων μουσικῶν καὶ γὰρ τὸν τρόπο ποὺ μεταχειρίζετο ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς γὰρ νὰ ἐμπνεύεται. Σήμερα συμπληρώνουμε τὶς πληροφορίες μας αὐτές.

Ὁ Γκλόουκ δὲν μπορούσε νὰ συνθέσῃ παρά μόνο καθισμένος μέσα σ' ἓνα λειβάδι, ἢ σ' ἓναν κήπο καὶ ἔχοντας διπλὰ του ἓνα ποτήρι γεμάτο ἐκλεκτὸ κρασί.

Ὁ Ροσσίνι μόνο ἐπειτα ἀπὸ ἓνα πλούσιον καὶ εὐχάριστον γεῦμα μπορούσε νὰ γράψῃ μουσικὴ. Ἐννοεῖται διὰ ἅμα ἀρχίζει νὰ γράφῃ δὲν εἶχε τελειωθῆ.

Ὁ Σάρτι δὲσκις ἐπρόκειτο νὰ συνθέσῃ ἐκλείνετο μέσα σ' ἓνα ἀπόμυρο καὶ σκοτεινὸ δωμάτιον.

Ὁ Τσιμαρῶζα ἔγραψε πάντα στὸ κρεβάτι.

Ὁ διάσημος σύγχρονος γάλλος μουσουργὸς Σαιν Σάνς, στὸν ὅποιον, ὡς γνωστὸν, εἶχε ἀποκαμηθῆ πρόπερα καὶ ὁ Ἕλληνικὸς Μεγαλόσταυρος, συνθέτει πάντοτε ἀπὸ μνήμης καὶ χωρὶς νὰ χρησιμοποιῇ καθόλου πιάνο.

Ὁ Μότσαρτ συνθέσκει τὸ περίφημον τραγῆδιον εἰς μὴ μεμολὴ γὰρ πιανόφονον, κλαρίνον καὶ βιόλα, ἐνῶ συγχρότως ἐπαίζει μὲ μερικὸν φίλον του κάποιο παιγνίδιον, ποὺ συνεπιβόταν πολὺ ἐν τῇ Γαλλίᾳ καὶ τῇ Ἰταλίᾳ ἐν τῇ ἐποχῇ του.

Ὁ Βέμπερ ἐνεπνεύσθη τὸ περίφημον μέρος τοῦ «Ὀμπερὸν» χαρίζοντάς μὲ τὴν ὀχλαγωγίαν ποὺ ἐπικαταύσσει στὸν κήπον ἐνὸς ζυθοκαλείου, ἓνα βράδυ, ποὺ δινόταν ἓκαὶ μὴ μεγάλη γιορτῇ.

Τέλος ὁ Ἰωάννης Στράους ἔγραψε τὸ θέμα τοῦ περιφήμου του βάλς «Εὐθύμος πόλεμος», ἐπὶ ἀνά σ' ἓνα νόημα τῶν ἑκατὸ φονιανῶν! Ἐπίσης τὸ θέμα μᾶς ἀπὸ τῆς καλύτερης ρομαντικῆς τοῦ τῆς ἔγραψε μὲ μιμολοιὰ πάντα στὸ πάλαιον του, ἐπιλωμένους καθὼς ἦταν στὸ κρεβάτι του! Γύρω του ἦταν σχεδὸν σκότος... Συνέβη δὲ αὐτὸ γιὰτὶ ἔμπνευσε αὐτὴ τοῦ ἤρθε τὴν ὥρα ποὺ ἦταν πλαγισμένος, καὶ δὲν μπορούσε οὐτε νὰ σηκωθῆί νὴ πᾶν στὸ γραφεῖον του, οὐτε καὶ ν' ἀνάψῃ φῶς, ἀπὸ φόβον μίσητος ἔκρηξη τῆς γυναίκας του ποὺ κοιμόταν στὸ πλευρὸν του καὶ τοῦ κόψῃ τὸν ὄστρο!...

Τὸ γεῦμα τῶν ζωντοχήραν.

Ἐνας ἰδιορρυθμὸς Ἀμερικανὸς πολυκατομιμωχὸς τῆς Νέας Ὑόρκης, ὁ μίστερ Μπλάζον, θέλοντάς νὰ γιορτάσῃ τὴν δεκαετηρίδα τοῦ... διαζυγίου του ἔδωσε ποῦ καιροῦ ἓνα πλουσιώτατον γεῦμα τοῦ ὁποίου ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι ἀρρανενοὶ καὶ θηλυκοὶ ἦσαν ἔζωντοχήροι ἢ ἀνθρώποι ποὺ ἐπρόκειτο νὰ πᾶρουν τὸ διαζύγιόν τους. Τὴν μὴν ἔταίρεσ ἀπελευθερῶσεν ἓνα ἀνδρόγυνον, τὸ ὁποῖο ὄμως εἶπε τὸ ἐλαφρυντικὸν διὰ τὴν ἡμέραν ποὺ ἐνώθηκε δὲν εἶχε περάσει οὐτε εἰκοσιτετράωρον χωρὶς νὰ μαλώσῃ καὶ νὰ διαρῆθ!

Τὴν τιμητικὴν θέσιν τοῦ γεύματος εἶχε ἓνας ἀτυχὴς ζωντοχήρος, τοῦ ὁποίου πρὸ ἐρίγων ἡμερῶν ἦταν κατασχεθῆ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τὰ ἐπιτελὰ γιὰ νὰ παραδοθῆ ἐν τῇ πρώην γυναίκα του.

Ὁσὸσον φοιτητῶν... Ὁ Ρασιολιάνφ ἦταν ἓνας φοιτητῆς ποὺ διέπραξε διπλὸν φόνον. Ἐν ἀγανάκτηση τοῦ κοινῶν ἐναντίον τοῦ Δοστογιέσκου ἦσαν τὴν ὅση, ὅστε ὁ μεγάλος συγγραφεὺς ἔλασε τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀναγνοσῶν του μέσα σὲ μὴ βδομάδα...

Καὶ ὅταν ὁ Δοστογιέσκου, μικρὸς μὲν καὶ ἀπογοητευμένος, βλέποντας ὅλους τοὺς φίλους του νὰ τοῦ γυροῦν περιφρονητικὰ τὴν ῥαχί, ἔλασε καὶ ἔγραψε ἓνα γράμμα ἐν τῇ Παυλίᾳ, στὸ ὁποῖο παρακαλοῦσε τὴν πολυγαμπιμένην του φίλῃ νὰ τοῦ δώσῃ τουλάχιστον ἓνα ἔκρινον ἀποχρηστικὸν σὲς δόκολες στιγμὰς ποὺ περνοῦσε, ἢ ἀναρχικὴ φοιτητικὴ—ἢ ὅπια δὲ κολοπεροῦτος, ὡς φαίνεται, στὸ Παρίσι μὲ τὸν Ἰσπανὸν ταυρομάχον—τοῦ ἀποκρίθητε πᾶς βῆν ἤθελε νὰ γιορτάσῃ ἓναν ἀνθρώπον ποὺ προσέβαλε τὸν φοιτητικὸν κόσμον τῆς Ρωσίας, καὶ τὸν συχανότανε καὶ πᾶς τὸν περιφρονοῦσε, ἔπειθ ἔγραψε τὸ «Ἐγκλημα καὶ Τιμωρία», τὸ ἀθάνατον αὐτὸ μεγαλόφυγμον!...

N. Ἀδάκρυτος

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ὁ Μητσάκης καὶ ὁ νεαρὸς ποιητῆς. Ἡ αὐτοκτονία τοῦ βασιλικῆς Ζαχαροπλάστου. Ὁ Ψυχάρης κατὰ Βενιζέλου. Ὁ ἠθεοπιδὸς Ἀνδρονόπουλος. Πᾶς τὰ βγαλε πέρα. Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος καὶ τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Ὁ δημοκρατικώτατος Φιλάρετος.

Ὡς γνωστὸν ὁ μακαρίτης Μητσάκης, εἶχεν ὑποβᾶνει πνευματικῶς, πρὶν πεθᾶνει καὶ σωματικῶς. Μολιτατὰ τὸ πνεῦμα του καὶ ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς τρέλλας του ἀκόμα σπινθηροβόλοσε καὶ ἀστραφτε.

Μία φορὰ λοιπὸν τοῦ εἶδε ἓνας κοκορευόμενος ποιητῆς, κατὰ ἐρωτικῶν του δίστιχα καὶ τὸν ρώτησε πῶς τοῦ φαίνονται.

- Σὰν δίστιχα, ἀπάντηος ὁ Μητσάκης.
- Ἀηλαθῆ!
- Ἀηλαθῆ σὰν δίστιχα.
- Μὰ τί ἐννοεῖτε λέγοντες δίστιχα;
- Νὰ... ἔλινενα καὶ δίστιχα!...

Ὁ Μητσάκης ὅταν ἔμαθε διὰ ἠτοκτόνησεν ὁ Ζαχαροπλάστης τοῦ μακαρίτου Βασιλέως Γεωργίου, ἀνέκραξε:

— Τί εἶδης γλυκύτιμος!...

Μία φορὰ ὁ Ψυχάρης, ἦταν κατενθουσιασμένος μὲ τὸν Βενιζέλο. Τοῦ ἀφιέρωσε μάλιστα καὶ ἓνα διήγημα μὲ τὸν τίτλον «Τὸ Ἐθνικὸν Συμπόσιον» τὸ ὁποῖο ἐδημοσίωσεν στὸν τότε «Νουμὰ», πρὶν γίνουεν οἱ Βαλκανικοὶ πόλεμοι, ὅταν δηλαδὴ τὸν πρωτοεξέβιδε ὁ μακαρίτης ὁ Ταγκόπουλος.

Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ κάμποςον καιρὸν, ὁ Ψυχάρης τὰ χάλασε μὲ τὸν Βενιζέλο.

Καὶ σὰν τὰ χάλασε θυμήθηκε, τὴν μεγάλην τιμὴν ποὺ τοῦ εἶχε κάμει, μὲ τὴν ἀφιέρωσιν τοῦ «Ἐθνικοῦ Συμποσίου» καὶ τὸν...καθῆρσε, μὲ τὴν ἐξῆς «Σμειωσὴν του» στὸν «Νουμὰ»:

«Ἐνα μου διήγημα, «Ἐθνικὸν Συμπόσιον» ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ «Νουμὰ» (ἀρ. 422) εἶνε, λέει, ἀφιερωμένο τοῦ Βενιζέλου, Σεργάφεται λοιπὸν ἡ ἀφιέρωσιν, ὁ ἀνθρώπος καὶ τ' ὄνομα του.

Τὸ διήγημα μῆσαι!

Ψυχάρης.

Πολλοὶ θὰ ἔχουν ἀκούσει βέβαια, γιὰ τὸν περίφημον καὶ εὐφύσιστον ἔκρινον Ἕλληνα ἠθοποιὸν Ἀνδρονόπουλον, ὁ ὁποῖος ἔλατο μὲ θῆσασ χωρὶς... θῆσασ, γιόρτιεν ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου ὑπῆρχον Ἕλληνας καὶ εἶδε παραστάσεις.

Τὰ ἀνεκδοτὰ τοῦ περιφήμου αὐτοῦ Ἕλληνος ἠθοποιοῦ εἶνε ἀπειράριθμα. Ἐνα ἐξ αὐτῶν ἐντέλεις ἀγνωστον δημοσιεύομεν ἔδω:

Ὁ Ἀνδρονόπουλος «ἐπέδευτο» μὴ φορὰ κάποιο κρησπο τοῦ συνηθῆς Βοργιάς. Ἐνῶ ὅμως βρισκότανε στὸ πὸ ζῆστρο μέρος τῆς ἀπαγγελίας καὶ ἐβροχάτο:

— Οἶκος Βοργιάς, οἶκος ἀτιμίας...

Ἐχασε τὴν σειράν, καὶ δὲν μπορούσε νὰ προχωρήσῃ.

Γιόρτιε τότε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ὑποβόλοως, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς σασπᾶ. Τὸ πλῆθος ἀρχίζει ν' ἀνεκμονοῖ καὶ ὁ Ἀνδρονόπουλος νὰ δυσανασχεθῆ. Τέλος τοῦ ἐρχεται μὴ ἐπαρκῶς ἐμπνευστῆς καὶ συμπληρώνει αὐτοσχεδία τὴν φράσιν του εἶτι:

—...Οἶκος Βοργιάς, οἶκος ἀτιμίας, ἀλλὰ...τοῦ Ἕλληνος ὁ τράχηλος ζυγὸν δὲν ὑποφέρει!...

Τὸ ἀκροατήριον οὐράλιζεν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἔσπασε τὰ χεῖρα του ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα!...

Ὅταν μὴ φορὰ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ἔκανε περιοδείαν ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ, ἐστῆσαν ἐν τῇ Λάρισσᾳ, πρὸς τὴν τιμὴν του, μὴ ἀψίδα, ποὺ εἶχε τὴν κάτοπὸν ἐπιγραφὴν:

Ἀριστῶτος Ἄνασαν ἔην ποιιδέρονται λαὸς γηθοσόνως κῆρ χερμ' οὐ μιν ὁμοῖον ἔλεν!.

Πρὸ τῆς ἀψίδος αὐτῆς τὸν ὑποδέχθησαν ὁ Δήμαρχος καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἔγιναν ἡ σχετικὰς προσφωνήσεις. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Βασιλεὺς κῆρτιζε τὴν ἐπιγραφὴν. Κ' ὅταν τελειώσεν, τὸν λόγον τοῦ ὁ Δήμαρχος, γιόρτιε καὶ τοῦ λέει δεικνόντάς τὴν:

— Δὲν μοῦ λές, κύριε Δήμαρχε! Αὐτὰ, εἶνε, ποῦ λέν τὰ Βλάχικα!...

Ὅλοι οἱ Ἕλληνας καὶ Δημοκρατικοὶ καὶ Βασιλικοὶ γιορτάζουν, διὰ οἱ πρῶτοι Δημοκρατικοὶ ἐν τῇ Ἑλλάδᾳ ἦσαν ὁ Γεώργιος Φιλάρετος καὶ ὁ μακαρίτης Ρόκκος Κοιδᾶς.

Μία ἡμέραν ἐπὸν Ζαχαράτον, διὸ βουλευταὶ τοῦ παλαίου καιροῦ ἐπαίξαν σκάκι, ὅταν εἶδαν καὶ τὸν Φιλάρετον νὰ πλησιάζῃ.

- Τραβῶ! λέει ὁ ἓνας βουλευτῆς.
- Πρόσχευ τὸν βασιλεῖα σου, ἀπάντηος ὁ ἄλλος.
- Κινδυνεύει ἀπὸ τὸν πύργον;
- Ὅχι, ἀπὸ τὸν... Φιλάρετον!.